

Arbejdsgruppen stillede i enighed en række forslag til yderligere sikring af bevaringen af arkivalier, herunder bl.a.

- at bevaringsværdien af offentligt ejede selskabers arkivalier indgår som en selvstændig kvalifikation i bedømmelsen af, hvorvidt arkivloven bør gøres gældende for sådanne selskaber
- at der indføres en afleveringspligt for kommunale it-arkivalier, som er omfattet af lov om behandling af personoplysninger.

Arbejdsgruppen anbefalede derudover, at der gennemføres en ordning, hvorefter institutioner, der ikke er offentlige arkiver i lovens forstand, kan sidestilles med offentlige arkiver i forhold til persondataloven og ophavsretsloven.

I en række spørgsmål på tilgængelighedsområdet afgav arbejdsgruppen delte indstillinger. På den ene side stod en gruppe, der bestod af repræsentanter for forskning og presse, herefter kaldet brugerrepræsentanterne, der argumenterede for mere vidtgående reformer, og på den anden side en gruppe, bestående af repræsentanter for ministerierne samt for de kommunale organisationer, herefter kaldet forvaltningsrepræsentanterne, der anbefalede mere moderate reformer. Der henvises herom til afsnittet om tilgængelighed.

Arbejdsgruppens betænkning nr. 1404 om revision af arkivloven blev i august 2001 sendt til høring hos en bred kreds af myndigheder, institutioner, organisationer og foreninger.

Under hensyn til, at der på en række områder fremsættes forslag til ændring af den gældende lovgivning, har Kulturministeriet fundet det mest hensigtsmæssigt at fremsætte en ny, samlet lov om offentlige arkiver m.v. i stedet for at fremsætte en ændringslov til den gældende lovgivning. I den forbindelse er der foretaget redaktionelle ændringer, og systematikken i loven er ændret.

Lovforslagets hovedelementer

Særligt om tilgængelighed

Hovedformålet med lovforslaget er at fremme en større åbenhed for adgangen til de offentlige arkivalier, herunder en nedsættelse af tilgængelighedsfristerne. I lovbemærkningerne til revisionen af arkivloven i 1997, lov nr. 421 af 10. juni 1997, fremgår det, at regeringen vil se positivt på, om det er muligt at nedsætte den almindelige tilgængelighedsfrist fra 30 år til 25 år i et 4-årigt perspektiv.

Arkivlovens bestemmelser om tilgængelighed knytter sig til den øvrige regulering af offentlighedens adgang til de oplysninger, der indsamles eller tilveje-

bringes af offentlige myndigheder som led i deres virksomhed, især til offentlighedsloven og persondataloven.

Det bemærkes, at arkivloven ikke indskrænker eller ændrer den adgang til aktindsigt, der er hjemlet ved anden lovgivning. Arkivloven fungerer således parallelt med den øvrige aktindsigtslovgivning, herunder offentlighedsloven, lov om aktindsigt i miljøoplysninger, reglerne om parters aktindsigt i forvaltningsloven, lov om patienters retsstilling og retsplejeloven.

Kulturministeriet anmodede i efteråret 2000 Tilgængelighedsudvalget, der er nedsat i henhold til den gældende arkivlovs § 26, om at sammenfatte de erfaringer og forslag, som den tilgængelighedspraksis, der har udviklet sig efter ændringen af arkivloven i 1997, måtte give anledning til.

Tilgængelighedsudvalget har i sin sammenfattende beretning udtalt sig om

- Praksis for myndighedernes aflevering af arkivalier. Udvalget fremhæver afleveringens afgørende betydning for størst mulig åbenhed og bemærker, at en ændring af tilgængelighedsfristen i henhold til § 20, stk. 1, i den gældende lov bør føre til en ændring af afleveringsfristen. Der henvises herom til bemærkningerne til § 13.
- Nedsættelse af 30-års tilgængelighedsfristen. Udvalget udtaler, at en nedsættelse af den almindelige tilgængelighedsfrist på 30 år vil have afgørende betydning for en øget åbenhed. Udvalgets flertal har indstillet, at tilgængelighedsfristen ved den kommende lovrevision nedsættes til 25 år. Der henvises herom til bemærkningerne til § 22.
- Forlængelse af tilgængelighedsfrister. Udvalget finder, at det vil være vanskeligt at fastsætte en egentlig procedure for fastsættelsen af særlige frister, men understreger, at der ved fristforlængelser er behov for, at den arkivskabende myndighed og rigsarkivaren præciserer årsagen til den meddelte fristforlængelse. Udvalget anbefaler, at det overvejes, om det bør pålægges alle arkivskabende myndigheder at udgive et katalog over fristforlængelser. Der henvises herom til bemærkningerne til § 27.
- 80-års tilgængelighedsfristen. Udvalget udtaler, at den dispensationspraksis, der har udviklet sig på området, i vidt omfang eliminerer risikoen for, at fristen på 80 år kan virke urimelig lang. På baggrund heraf er det udvalgets opfattelse, at der ikke er grundlag for at foretage ændringer af den del af bestemmelsen, der vedrører hensynet til beskyttelsen af enkeltpersoner. Derimod finder udvalget, at det på andre områder, som for eksempel myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssa-